

ZUID-GEWINA.

Verslag van de najaarvergadering 1968

In het Museum voor de geschiedenis van de Wetenschappen te Gent vond de najaarsvergadering van Zuid Gewina plaats op 30 november 1968.

De voorzitter verwelkomde de aanwezigen en verontschuldigde Dr. Wittop Koning, Prof. Gillis, Prof. Quintyn en Prof. Van der Veecken. Hij vroeg de vergadering om een ogenblik ingetogenheid ter nagedachtenis van de overleden leden: Prof. Dequeker (Leuven) en de heer Armand Grevens (Diest).

Na lezing van het verslag van de vorige vergadering deelde Dr. Boeynaems mede dat de heer Frison dezelfde week 80 was geworden en momenteel bedlegerig was. Er wordt besloten een telegram te versturen met gelukwensen en wensen voor een spoedig herstel.

De voorzitter vroeg aan de vergadering of men het passend vond dat een genootschap voor geschiedenis der wetenschappen de aktie ter vrijwaring van het Peerdsbos zou steunen. Hierop werd positief geantwoord en de secretaris werd opgedragen een manifest op te sturen.

De wetenschappelijke vergadering begon met een voordracht door **Prof. Dr. P. van Oye** over **Constant Bamps**, geboren te Hasselt 1847 en overleden te Elsene 1907. Hij was geneesheer te Hasselt en hield zich bezig met tal van wetenswaardigheden betreffende Hasselt en de provincie Limburg: geschiedenis, folklore, numismatiek, prehistorie enz. doch ook met de flora en de fauna van de streek. Hij is in dit opzicht een enige figuur in de Vlaamse provincies. Door zijn werk is de fauna van Limburg voor bepaalde groepen goed bekend geworden en zijn werken dienden Aug. Lamaere voor verschillende kapitels van diens «Manuel de la faune de Belgique».

Dr. A. Evrard (Gent) had het vervolgens over «**Mirabilis ille morbus**». Epilepsie is waarschijnlijk zo oud als de mensheid zelf (ook in het dierenrijk trouwens komt zij voor). Voorhistorische trepanaties hielden er mogelijks verband mee. Epileptische verschijnsels maakten (en maken nog) steeds grote indruk, zodat men er meestal bijgelovig tegenover stond. De Hippokratische zienswijze nopens een organische aandoening werd niet blijvend overgenomen, daarop wijzen verscheidene benamingen, waaronder zelfs morbus soniticus (wat schuldig betekent). De meeste oude volken hadden een magische of demonologische zienswijze op de ziekte; dit is ook thans nog bij primitieve populaties het geval. Tijdens de Middeleeuwen steunde de bezetenheidsgedachte op aanduidingen uit de Bijbel, nl. vooral op het verhaal van de «bezeten» knaap bij drie der Evangelisten. Er werd beroep gedaan op exorcisme, op beschermheiligen, doch ook op medikatie (vooral met planten). Ongetwijfeld werden eveneens epileptische pa-

tiënten als heksen behandeld. Paracelsus sprak wel reeds van een hersen-aandoening; Johannes Wier en Felix Plater protesteerden krachtig; doch animistische opvattingen bleven nog lang doorwegen. Hughlings Jackson en Hans Berger kunnen dan als de twee grondleggers der epileptologie worden beschouwd. Spijts grote vooruitgang, weet men echter thans nog het fijne niet van de genuïene, idiopathische, essentiële of elementaire epilepsie; zij wordt wel reeds medikamenteus bedwongen, doch niet genezen.

Prof. Kan. Dr. P. Bockstaele hield daarna een voordracht over **de limiettheorie bij enkele Zuidnederlandse Jezuïten in de XVIIe eeuw**. Enkele Zuidnederlandse jezuiten hebben in de loop van de 17e eeuw in niet onbelangrijke wijze bijgedragen tot de ontwikkeling van de limiettheorie in de wiskunde. Fundamenteel was het werk van Gregorius a St. Vincentio (1584-1667), die in het tweede boek van zijn beroemd *Opus geometricum quadraturae circuli et sectionum conii* (Antwerpen 1647) oneindige meetkundige reeksen bestudeerde en op uitstekende wijze de som van dalende geometrische reeksen definieerde. Zijn leerling Andreas Tacquet (1612-1660) herneemt deze theorie in zijn *Elementa geometriae planae ac solidae* van 1654, terwijl hij ook in zijn *Cylindricorum et annulorum libri IV* (Antwerpen 1651) reeds enkele limietstellingen geeft. Deze limiettheorie vinden we ten slotte aangevuld en op merkwaardig konsekvente wijze toegepast terug in het werk van de jezuit Ignatius de Jonghe (1632-1692): *Geometrica inquisitio in parabolis numero et specie infinitas* (Antwerpen 1688). Dit geschrift bleef echter totaal onbekend en oefende niet de minste invloed uit. Het was de laatste schakel in een traditie, die eerst later weer zou worden opgenomen.